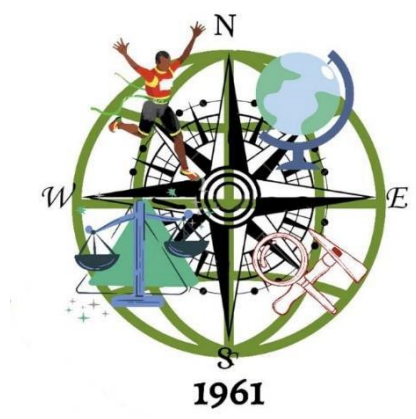

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Природничо-географічний факультет**

**НАУКОВЕ СЬОГОДЕННЯ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції

18 листопада 2022 року

Запоріжжя – 2022

Наукове сьогодні: стан та перспективи регіональних досліджень: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 18 листопада 2022 р.) / за ред.: Л. І. Полякової, Ю.Ю. Козара, С.В. Гришко, О.В. Непші, А.А.Проценка, А.М. Крилової. Запоріжжя: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2022. 264 с.

Матеріали доповідей подано в авторській редакції. Погляд редакційної колегії збірника не завжди співпадає з позицією авторів опублікованих матеріалів. Автори повністю відповідають за наукову добросовісність, стилістику та орфографію, точність наведених фактів, цитат, власних імен, дат та інших відомостей.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТУРИЗМ ТА КРАЄЗНАВСТВО

Арабаджи О.С., Донець І.А. Культурний туризм Мелітопольщини: стан та виклики сьогодення	6
Арсененко І.А., Байтеряков О.З., Непша О.В., Лазуренко А.М. Місце туристсько-краєзнавчої роботи у шкільній географічній освіті	9
Арсененко І.А., Бейдик О.О., Донець І.А., Магдич О.В., Парфент'єва Д.М. Деякі аспекти функціонування лікувальних і оздоровчих закладів для сфери медичного туризму в Україні	13
Арсененко І.А., Донченко Л.М., Тарасова Г.О., Дубінська Є.О. Визначення організаційної структури туристичних підприємств	20
Арсененко І.А., Орлов Д.В., Швець В.В., Самарська Я.В. Перспективи розвитку подієвого туризму в світі	25
Донець І.А., Фіжделюк В.А., Волошин Р.К., Суворова О.В. Форми організації рекреаційно-туристичної діяльності	29
Донченко Л.М., Кондратенко Д. П., Єфімов М. А. Мотивація праці як найважливіший чинник ефективного управління туристичним підприємством	34
Прохорова Л.А. Міжнародний досвід організації геологічного туризму	38

РОЗДІЛ 2. ФІЗИЧНА ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ

Арабаджи О.С., Гришко С.В., Донченко Л.М., Непша О.В. Професійна підготовка майбутніх учителів географії до екологічного виховання школярів	43
Арестенко В.В., Кулик І.О, Ніколаєва Ю.В., Бабіч М.М. Вплив хімічної та нафтохімічної галузі промисловості на довкілля Запорізької області	51
Асатрян Р.С. Використання ігрових технологій на уроках географії	53
Байтеряков О.З., Кузовлева А.А., Міцкан А.М. Характеристика системи розселення Павлоградського району Дніпропетровської області	64
Байтеряков О.З., Мариніна Н.С. Загальні особливості вивчення Південної Америки в шкільному курсі «Географія. Материки та океани»	66
Байтеряков О.З., Собецька Т.С., Вознюк О.С. Визначення географічного центру міста Токмак	69
Василюк Л.А., Василюк В.Р. Національно-патріотичне виховання учнів старшої школи засобами туристично-краєзнавчої діяльності	73
Гришко С.В. Значення навчальної практики з гідрології у формуванні екологічної культури майбутніх учителів географії	78
Димитрова Д.М., Іванов Б.В., Мовчан А.О. Кліматичні особливості території Запорізької області	81
Добровольська Я.П. Вплив гідроенергетики Запорізької області на навколишнє природне середовище	85
Донець І.А., Діденко Н.М., Полуфакіна О.О., Прокопенко А.П. Розвиток медико-географічних досліджень	87

Дюжикова Т.М., Бойко Л.Л. Скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та очистка стічних вод в Запорізькій області	95
Дячук Т.М. Використання інформаційних ресурсів на уроках географії під час дистанційної форми навчання	99
Єпіфанцев Д.К., Дьячкова А.В., Дьячкова Л.І. Комплексна характеристика Запорізької області	104
Зав'ялова Т.В., Арапан А.П. Екологічна спрямованість навчальної практики з географії ґрунтів студентів-географів	108
Іванов Б.В., Заїкін Є.Р., Зоркіна Е.О., Хомотюк Ю.П. Загальна фізико-географічна характеристика басейну річки Молочна та її найбільших приток	111
Левада О.М., Прохорова Л.А. Формування екологічного світогляду майбутніх учителів географії під час проходження навчальних практик	116
Непша О.В. Формування екологічної культури майбутніх учителів географії під час проходження навчальної практики з геології	122
Непша Я.Ю. Клімат як чинник ґрунтоутворення агрогосподарства «Степовий» Генічеського району Херсонської області	126
Тутова А.С. Геолого-економічна оцінка залізних руд Білозерського залізорудного району	130
РОЗДІЛ 3. ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ	
Боса Н.А. Основні тенденції процесу формування поселень Південної України (від античності до 18 ст.)	135
Гудзь В.В. Щербатий Д.В. Ідейно-політичний характер махновського руху в радянській історіографії періоду «перебудови»	138
Полякова Л.І., Добродій В.К. Історіографія історії інквізиції	144
Полякова Л.І., Єременко Г.О., Франко-російська війна 1812 року. Відступ Баркляя де Толлі	150
Полякова Л.І., Звягінцева Д.Л., Особливості заселення греками території Північного Приазов'я	155
Пачев С.І., Пачева В.М. Адміністративне становище та соціально-економічний розвиток села Гірсівки у 1862-1917 роках	162
Шкода Н.А., Москаленко Ю.Л. Приватне колекціонування пам'яток воєнної історії Львова в ХІХ- на початку ХХ ст.	167
Шкода Н.А., Тернова Л.Р. Діяльність жінок-археологів у Наддніпрянській Україні в ХІХ ст.	172
Черненко О.Ф. Переяславська рада 1654 року: роль та наслідки	176
РОЗДІЛ 4. ПРАВО	
Бехтер А.Р., Солов'євич І.В. Право на штучне переривання вагітності. Правовий та морально-етичний статус абортів	180
Гапотій В.Д. Передумови деонтологічної підготовки юристів	186
Гаріфуллін М.В. Проблематика правового регулювання процедури прийняття адміністративних актів	191

Козар Ю.Ю., Шопша Г.В. Східне партнерство як шлях України до євроінтеграції	194
Попенко Я.В. Беседіна І.В. Елементи злочину геноциду в сучасній теорії міжнародного права	199
РОЗДІЛ 5. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ ТА ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ	
Абдуллаєв А.К. огли, Ребар І.В., Нестеров О.С. Технічна підготовка борців вільного стилю на передзмагальному етапі річного циклу	206
Білогур В.Є., Ковальова Є.В. Нетрадиційні концептуальні підходи до навчання видам легкої атлетики здобувачів вищої освіти	210
Білогур В.Є., Котова О.В., Тангаров С.О. Методи та засоби тренування спеціальної витривалості юних бігунів	213
Білогур В.Є., Непша О.В. Екзистичійні засади становлення цілісності особистості в спортивній діяльності	217
Котова О.В., Каменев Д.І. Аналіз мотивації до занять фізичною культурою відповідно до стану здоров'я школярів	221
Олійник І.С., Олійник М.О. Дослідження показників морально-психологічного клімату в колективах волейбольної команди та студентської академічної групи	228
Проценко А.А., Кирієнко О.Г. Оптимізація рівня фізичної підготовки студентів закладів вищої освіти засобами міні-футболу	232
Проценко А.А., Суханова Г.П. З досвіду використання нетрадиційних видів гімнастики на заняттях з фізичного виховання зі студентами спеціальної медичної групи	238
Пюрко В.Є., Казакова С.М., Фесенко І.В. Оптимізація фізичної терапії та ерготерапії хворих з явищами гіпермобільності хребетно-рухового сегменту шийного відділу	241
Рибачок Р.О. Фітнес-бокс як сучасна фізкультурно-оздоровча фітнес-технологія	246
Суханова Г.П., Соболев А.С. Педагогічний контроль на заняттях з фізичного виховання зі студентами спеціальної медичної групи	250
Христова Т.Є., Казакова С.М., Хлистов П.Ю. Сучасні вектори використання фізичної терапії та ерготерапії при ішемічній хворобі серця у людей зрілого віку	255
Цибульська В.В., Таранець К.О., Адамовська А.О., Харченко С.С., Сергеев Д.В. Значення фізичної культури в розвитку особистості	259

ПЕРЕДУМОВИ ДЕОНТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ

к.юрид.н., доцент Гапотій В.Д.

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

Професійна діяльність юристів спрямована на обслуговування всього суспільства, держави, особистостей та має правовий, соціальний та деонтологічний зміст. Система юридичної освіти у сучасній соціокультурній ситуації нерозривно пов'язана з політичними, економічними, соціальними та духовно-моральними змінами, має бути максимально орієнтована на органічне поєднання інтересів суспільства, держави та особистості. Отже, випускник юридичного закладу вищої освіти має задовольняти соціальне замовлення суспільства, подане у вигляді кваліфікаційних вимог, викладених у Держстандарті за зазначеною спеціальністю. У заклад вищої освіти приходять юнаки та дівчата вже певною мірою соціально адаптовані до сучасних умов розвитку суспільства та зі сформованим світоглядом. Їхні погляди, переконання та цілепокладання формувалися в різних сім'ях, дитячих дошкільних закладах та загальноосвітніх школах. На основі одержуваної інформації з художньої літератури, радіо, телебачення та інших джерел у цих молодих людей вже є свої оцінки подій і явищам, що відбуваються у суспільстві. Однак світорозуміння у них все ж таки різне, залежно від їхньої генетичної схильності до широти світосприйняття, від позиції особистості до активної та творчо-перетворювальної діяльності. Мотивація вибору своєї майбутньої професії в них теж різна: від просто сподобався милозвучної назви спеціальності – до деякого уявлення про свою майбутню роботу та прагнення якомога повніше освоїти її. У зв'язку з цим, поряд з передачею студентам знань, умінь і навичок за обраною спеціальністю, заклад вищої освіти має реалізувати особливу функцію суспільства та держави щодо задоволення потреб студента в інтелектуальному, культурному та моральному розвитку, формування у них громадянської позиції, здатності до праці та життя в умовах сучасної цивілізації та демократії [1,8,10].

Враховуючи, що об'єктом професійної діяльності юристів є події та дії, що мають юридичне значення, нерозривно пов'язані з міжособистісними відносинами, випускник-юрист зобов'язаний мати комплекс деонтологічних особистісних якостей, передбачених Держстандартом. Тому навчання студентів-юристів має бути націлене на засвоєння не лише правових норм щодо забезпечення правопорядку та юридичної організації різних сфер життя суспільства, а й належних професійно-етичних вимог [11].

Відомо, що деонтологія (грец. *deon* – потрібне, необхідне і *logos* – поняття, вчення), як розділ етики, розглядає проблеми боргу та моральних вимог. Деонтологія досліджує проблеми належної поведінки людей у певній галузі професійної діяльності відповідно до вимог соціально-історичної практики та встановлених норм [2,3,4]. Етика складається з базису - аксіології (моральних цінностей) та надбудови - деонтології (наслідок цих цінностей). Етика, як ціле, і деонтологія, як її складова частина, «не конкурують між собою, лише створюються по-різному: етика - довгим вихованням моральних цінностей, деонтологія - порівняно швидким засвоєнням правил» [9]. Деонтологія, ґрунтуючись на нормативно-етичному прагматизмі статутів, інструкцій, корпоративних кодексів честі наказує, як має чинити в тій чи іншій ситуації і як не можна. Професійна деонтологія вивчає принципи, норми, закономірності професійної поведінки, зумовлені як соціальними факторами, так і специфікою професійної діяльності, характером взаємовідносин професіонала з суспільством, державою, громадянами (споживачами, що обслуговуються), а також з членами своєї професійної групи та інших соціальних (професійних) груп [3,4].

Процес формування у студентів деонтологічних особистісних якостей та перетворення їх на стійкі погляди та переконання, що виявляються у відносинах до професійної діяльності, особистісно-професійного самовдосконалення, у діях, вчинках та поведінці є деонтологічною підготовкою. Деонтологічна поведінка професіонала є імперативною і порушення їхніх правил спричиняє наслідки у вигляді не лише суспільного засудження, а й навіть у постановці питання про професійну непридатність фахівця.

Сутністю деонтологічної підготовки юристів є діяльність педагогів та студентів із засвоєння студентами аксіологічних парадигм, що трансформуються у належну професійно-етичну поведінку. Результатом деонтологічної підготовки юриста має стати цілісна особистість, яка має комплекс нормативних, особистісних, психолого-педагогічних якостей, передбачених кваліфікаційними вимогами Державного освітнього стандарту, а також гуманістичною спрямованістю, соціальним інтелектом, соціальною відповідальністю, самовизначенням та індивідуальністю. Деонтологічна підготовленість є компонентом освіченості юриста, частиною його загальної компетентності.

При цьому слід звернути увагу на різницю процесу деонтологічної підготовки від виховання. На державному рівні умовою виховання є цілеспрямоване створення матеріальних, духовних та організаційних умов для розвитку людини та становлення особистості з властивими їй соціально – значущими якостями. Це завдання конституційно покладено на державу. На рівні суспільства виховання сприймається як опосередкований вплив суспільства на особистість загалом. Такий вплив на особистість є іманентним та є прерогативою громадянського суспільства. Виховання лише на рівні мікросередовища передбачає прищеплення індивідууму життєво необхідних навичок поведінки у сім'ї, у дитячих дошкільних закладах. Виховання у загальноосвітніх (у тому числі різних профільних) школах, у навчальних закладах середньої, професійної та вищої професійної освіти є спеціально організованою діяльністю вихователів та вихованців щодо реалізації цілей освіти в умовах педагогічного процесу. Виховання у локальному значенні сприймається як вирішення будь-якого конкретного завдання у розвитку людини. Такі описи поняття про виховання можна знайти в будь-якій навчальній літературі з педагогіки. При цьому необхідно відзначити, що в різних дефініціях про виховання чомусь не знаходиться місце ролі держави у виховній діяльності. Тому виховання є можливим розглядати як цілеспрямовану організаційно-законодавчу та виконавчу діяльність держави щодо створення умов для розвитку людини та становлення її особистістю, що інтеріоризує соціально значущі якості. За такого визначення педагогічної категорії «виховання» акцентується увага на державі, як суб'єкті виховного процесу, отже на його обов'язках

і відповідальності. Виховання охоплює тривалий період впливу на людину: від її народження до її знаходження у середовищі, що відповідає життєво важливим інтересам суспільства. Відомо, що метою виховання є засвоєння новими поколіннями суспільно-історичного досвіду та підготовки їх до суспільного життя та активної трудової творчої діяльності у найширшому ракурсі.

Деонтологічна підготовка майбутнього юриста представляє для всього професорсько-викладацького складу виконання цілком певного педагогічного завдання: формування у здобувачів вищої освіти конкретних, нормативних та професійно значущих особистісних деонтологічних якостей. Реалізація цього завдання має здійснюватися у процесі навчання як засвоєння здобувачами вищої освіти спеціально відібраних суспільством і встановлених державою деонтологічних вимог.

Юрист – професія політична, державна, соціальна та психолого-педагогічна. Тезаурус деонтологічних компонентів включає: громадянську зрілість та високу громадську активність; професійну етику, правову та психологічну культуру; глибока повага до закону та дбайливе ставлення до соціальних цінностей правової держави, честі та гідності громадянина; висока моральна свідомість, гуманність, твердість моральних переконань та почуття обов'язку; відповідальність за долі людей та доручену справу; принциповість та незалежність у забезпеченні прав та законних інтересів особистості, її охорони та соціального захисту; волю та наполегливість у виконанні та прийнятті правових рішень; почуття нетерпимості до порушення закону у своїй професійній діяльності [5,8,10,11]. Деонтологічні імперативи, в основному, об'єктивні і відповідність їм – запорука професійного успіху кожного юриста. Забуття цієї обставини веде до професійної деформації особистості [7, с. 322].

Однак справедливим буде відзначити, що останнім часом виховні функції держави увійшли до пріоритетних національних напрямів. Концепцією розвитку юридичної освіти проголошено першочерговим пріоритетом юридичної освіти в Україні. Мета юридичної освіти – формування компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту теоретичних засад (доктрин), принципів і основних юридичних інститутів, застосування права, а також меж юридичного

регулювання різних суспільних відносин. Здобувачі юридичної освіти повинні бути готові до захисту прав людини та основоположних свобод, утвердження верховенства права, будучи відданими принципам людської та професійної гідності, справедливості, рівності, неупередженості, незалежності, співпереживання та дотримання високих етичних стандартів [6].

У цьому разі виникла необхідність розробки концептуальної моделі деонтологічної підготовки майбутніх юристів. За її передумову слід взяти загальний підсумок наукових дискусій про те, що педагогіка сьогодні потребує не стільки винаходу нових засобів, скільки більш-менш ясної світоглядної орієнтації, що дозволяє повною мірою використовувати вже наявні виховні засоби для досягнення суспільно-значимих цілей. В даному випадку одним із організаційних та методологічних засобів деонтологічної підготовки, як невід'ємної частини загального виховного та навчального процесу, може бути застосований системний підхід до зазначеного педагогічного явища.

Список використаних джерел

1. Борець Ю.В. Психологічні особливості громадянської компетентності майбутніх фахівців соціономічного профілю. Дис... канд. псих. наук, спец.: 19.00.05. Чернігів, 2016. 239 с.
2. Гапотій В.Д., Мінкова О.Г. Юридична деонтологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с.
3. Горшенєв В. М., Комаров В.В. Юридична деонтологія. Харків : Основа, 1993. 188 с.
4. Гусарєв С. Д., Тихомиров С.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності: теоретичні і деонтологічні аспекти). Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 2000. 655 с.
5. Демченко Д.І. Професійна підготовка представника юридичної професії. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія».* Педагогічні науки. 2015. № 2 (10). С. 131-135.

6. Концепція розвитку юридичної освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/koncepciya-vdoskonalennya-pravnichoyi-yuridichnoyi-osviti-dlya-fahovoyi-pidgotovki-pravnika> (дата звернення: 10.10.2022)

7. Попенко Я.Ю., Гапотій В.Д., Беседіна І.В. Проблеми професійної деформації працівника прокуратори. *Сучасне суспільство: кол. моногр.* Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С.322-327

8. Савіщенко В.М. Педагогічні умови формування професійно-значущих якостей майбутнього юриста в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2008. 20 с.

9. Токарчик Р. А. Юридична етика. Київ : Таксон, 2009. 356 с

10. Napotii V. Peculiarities of the formation of civic culture of future lawyers in institutions of higher education. *Actual scientific research in the modern world // Journal. Pereiaslav*, 2022. Issue 9(89). P.1. P.167-170.

11. Kozar Yu. Yu., Nepsha O.V. The formation of the professional culture of the lawyer in the modern legal society. *Moderní aspekty vědy: XX. Díl mezinárodní kolektivní monografie.* Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institutu

УДК 342.92

ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРИЙНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ АКТІВ

аспірант Гаріфуллін М.В.

Харківський національний університет внутрішніх справ

На теперішній час існує потреба у правовому регулюванні процедури прийняття адміністративних актів, зокрема за заявами приватних осіб, скерованому на: встановлення чіткої процедури розгляду заяв; забезпечення відповідних форм участі приватної особи у провадженні (гарантування права бути вислуханим, права доступу до матеріалів справ та ін.); забезпечення до участі у розгляді справі зацікавлених сторін та осіб, чиї законні інтереси та права можуть бути викладені у рішенні; забезпечення об'єктивності адміністративного органу при розгляді звернень; врахування сучасних своєрідностей організації публічної влади для втілення права на